

Előterjesztés
a Balaton Kiemelt Térség 2023 - 2028. közötti időszakra vonatkozó Regionális
Környezetvédelmi Programjának elfogadásáról

A Balaton Fejlesztési Tanács (a továbbiakban BFT) munkaszervezetével, a Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökséggel közösen úgy határozott, hogy el kívánja készíteni a térség környezetvédelméhez kapcsolódóan a Regionális Környezetvédelmi Programot a 2023-2028 közötti időszakra vonatkozóan.

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvénnyel összhangban a BFT feladata, hogy a régió szereplőivel együtt meghatározza a térség fejlesztési irányait, támogassa a fejlesztési programok, projektek kidolgozását a BKÜ területén, továbbá koordinálja, és a rendelkezésre álló fejlesztési források segítségével ösztönözze a térség fejlődését szolgáló vízvédelmi, turisztikai, gazdasági beruházásokat. A Tanács célja, hogy egységes ösztönző, támogató rendszer biztosításával önálló programok megvalósításával és a kormányzati szereplőkkel együttműködve biztosítani tudja a térség fejlődését.

Ahogy Európa más területein, úgy a Balaton Régióban is tetten érhetőek bizonyos kedvezőtlen környezeti folyamatok, amelyek mögött általában a gazdasági-társadalmi-természeti egyensúly rövidtávú gondolkodás miatti eltolódása áll. Ezzel párhuzamosan a térségben is megjelent a felelősségteljes szemlélet, amely megfelelő szakértelemmel és forrásokkal párosítva képes a fenntarthatóság érvényesítésére.

A regionális környezetvédelmi programnak célja a környezeti elemek vizsgálata, a kedvező, illetve hátrányos folyamatok számbavétele, illetve az ezekkel kapcsolatos társadalmi és gazdasági összefüggések feltárása, és ezt követően egy stratégiai feladatterv készítése.

Jogszábeli háttér

Az 1995. évi LIII. törvény értelmében a regionális/területi környezetvédelmi program kidolgozásának célja a környezeti elemek vizsgálata, a kedvező, illetve hátrányos folyamatok számbavétele, illetve az ezekkel kapcsolatos társadalmi és gazdasági összefüggések feltárása, és ezt követően egy feladatterv készítése.

Az 1995. évi LIII. törvény 48 §-a tartalmazza „A környezetvédelem tervezési rendszeré”-t – ennek is a 48/B § és 48/C §-a rögzíti a területi / regionális környezetvédelmi programok kidolgozásával kapcsolatos szabályozást.

A feladat indoklása és célja

A környezet védelme, a természeti értékek megőrzése napjainkra a társadalmi-gazdasági élet meghatározó részévé vált. Ennek alapvető oka egyrészt a hosszú távon nem fenntartható gazdálkodás következtében a természeti erőforrások egyre gyorsabb ütemű felhasználása, másrészt a gazdasági tevékenységek hatásaként a környezetbe kibocsátott szennyező anyagok növekvő mennyisége. Mindezek eredményeképpen - a gazdasági változások kétségtelen előnyös vonatkozásaival párhuzamosan - szinte minden környezeti elem állapota romlott. Ugyanakkor a megfelelő környezeti feltételek nélkülözhetetlenek a jelen és a jövő nemzedékek jólétének, egészséges életének biztosításához. A társadalmi-gazdasági feladatok végrehajtásával párhuzamosan, azokkal együtt kell a környezetvédelem problémáit megoldani. Mindezeket felismerve kezdődött meg a Balaton Kiemelt Térségben az a környezetvédelmi tevékenység, amelynek keretében került sor a regionális környezetvédelmi program elkészítésére.

Továbbá Magyarország Alaptörvényének (P) cikke kimondja:

„(1) A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.”

Ezen alapelvek következetes érvényesítése a tervezésen túl a megvalósításnak is fontos eleme kell, hogy legyen.

A programkészítés módja

A regionális környezetvédelmi program a Nemzeti Környezetvédelmi Programra épülő olyan dokumentum, amely szakszerűen megalapozza egy térség specifikus környezetvédelmi tevékenysége(i)t. Egy **helyzetfelmérésre** épül, amely egy viszonylag rövid időszak környezetvédelmi alapadataiból indul ki. A helyzetértékelés ismerteti és elemzi a környezet állapotát, az azt befolyásoló főbb társadalmi, gazdasági folyamatokat, terheléseket. A helyzetértékelés az aktuális adatok ismertetésén túl a tendenciák bemutatására is törekszik.

Ezt követően szükség volt egy **környezeti jövőkép kialakítására** a térség számára. A végső cél, hogy a régió lakóinak életminősége, komfortérzete jelentősen javuljon és a térség területén található természeti kincsek előnyeit turisztikai és gazdasági szempontból ki tudja használni, ugyanakkor az ennek érdekében megvalósuló fejlesztések az ökoszisztéma teherbíró képességét ne haladják meg, működjenek a megtartó funkciók, a védett értékek ne károsodjanak. Fokozatosan el kell érni, hogy az emberek belső igényévé váljon a tiszta, egészséges környezet és mindez párosuljon egy fenntartható, környezettudatos magatartás, életszemlélet kialakításával.

A **környezetvédelmi stratégia** célja - az V. Nemzeti Környezetvédelmi Program, II. Biodiverzitás Stratégia, II. Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia céljaival, a környezet védelmét szolgáló jogszabályokkal, valamint Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervére vonatkozó előírásokkal, a megyei programokkal összhangban: célkitűzések, prioritások, környezetvédelmi stratégiai szempontok meghatározása. A következő táblázat tartalmazza a Balaton Kiemelt Térség környezetvédelmi programjának stratégiai célrendszerét.

Stratégiai cél	Stratégiai terület
1.) A térség lakói életkörülményeinek és életminőségének javítása és a vonzó vidéki életmód megteremtése, valamint az emberi egészséget károsító, veszélyeztető hatások megelőzése, csökkentése, megszüntetése.	Levegőminőség javítása
	Zajterhelés csökkentése
	Egészséges ivóvíz biztosítása
	Szennyvízelvezetés és tisztítás
	Zöldterületek védelme, zöldinfrastruktúra fejlesztése, épített környezet védelme
	Az emberi egészség védelme
2.) Környezeti, táji és természeti értékek megóvása, helyreállítása, fenntartható használata. illetve a természet védelmének szem előtt tartása a térség gazdasági, társadalmi fejlesztése során.	Biológiai sokféleség megőrzése, természet és tájvédelem
	Talajvédelem, fenntartható területhasználat
	Felszíni, felszín alatti vizek védelme és fenntartható használata

Stratégiai cél	Stratégiai terület
3.) A térség adottságaihoz és hagyományaihoz illeszkedő, a környezeti, társadalmi és gazdasági szempontokat egyaránt figyelembe vevő erőforrás takarékoság, és a hatékonyság javítása. A fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése, környezetbarát, és versenyképes termelési és szolgáltatási technológiák alkalmazása, a gazdaság körforgásos működésének erősítése.	Energiatakarékosság, energiahatékonyság
	Hulladékgazdálkodás
	Erdőgazdálkodás
	Közlekedés és környezet
4.) A Balaton Kiemelt Üdülőkörzethez méltó üdülőhely minőségi fejlesztése oly módon, hogy az biztosítani tudja a lakó és üdülőnépesség rekreációs igényét, biztonságát a környezeti károk megelőzésének figyelembe vételével.	Turizmus és környezet
	Környezetbiztonság
5.) A környezettudatos életszemlélet erősítése, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség javítása, valamint a partnerség fejlesztésének előtérbe helyezése.	A lakosság környezettudatosságának erősítése
	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség javítása

A környezetvédelmi program stratégiai céljainak (5) és az ahhoz kapcsolódó stratégiai területeknek (1-17) a kibontását tartalmazza részletes indoklással a megfogalmazásra került 57 **cselekvési irány és feladat**. Az egyes stratégiai területek és meghatározásra került feladatok több startégiai cél elérését is elősegítik, illetve más stratégiai területekhez is kapcsolódnak.

A Tanács 2023. december 15-i ülésén tárgyalta a Balaton Kiemelt Térség 2023 - 2028. közötti időszakára vonatkozó Regionális Környezetvédelmi Program Egyeztetési Változatát és felhatalmazta a Balatoni Integrációs Kft.-t, hogy a regionális környezetvédelmi program jogszabály által előírt hatósági egyeztetését az illetékes hatóságokkal, szervezetekkel lefolytassa. Az 1995. évi LIII. törvény 48 §-a tartalmazza „A környezetvédelem tervezési rendszerét”-t – ennek is a 48/F § -a rögzíti a területi környezetvédelmi program hatósági egyeztetésének menetét.

A program hatósági és társadalmi egyeztetése 2024. január és február hónapban került megvalósításra. A véleményezés során az alábbi szervezetek foglalmaztak meg módosítási javaslatokat, szakmai észrevételeket:

Területi közigazgatás szereplői

- Somogy Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály
- Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály
- Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály
- Somogy Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály
- Zala Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály
- Zala Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály

Települési önkormányzatok

- Veszprémfajsz Község Önkormányzata
- Balatonberény Község Önkormányzata
- Felsőörs Község Önkormányzata
- Balatonkenese Város Önkormányzata
- Balatonlelle Város Önkormányzata

Környezetvédelmi, természetvédelmi hatóságok, szervezetek

- Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága
- Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Vas Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály
- Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

Civil szervezet(ek)

- Védegylet Pálkövéért Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

A 2024. február 12-ig beérkezett véleményeket és az azokra adott válaszokat a jelen előterjesztés 1. mellékleteként csatolt összefoglaló táblázat tartalmazza. Összesen 98 db észrevétel érkezett a fentiekben felsorolt szervezetektől, amelyekből 61db észrevétel elfogadásra került, 12 db észrevétel részben elfogadásra került és 25 db észrevétel nem került befogadásra.

Továbbá jelen előterjesztés 2. sz. melléklete tartalmazza az észrevételekkel, pontosításokkal kiegészített Regionális Környezetvédelmi Programot, amelyben sárga háttérrel kerültek kiemelésre a hatósági, társadalmi egyeztetés során átvezetett vélemények.

Kérjük tisztelt Balaton Fejlesztési Tanácsot, hogy a hatósági egyeztetést követően, a Balatoni Integrációs Kft. által kidolgozásra került: Balaton Kiemelt Térség 2023 - 2028. közötti időszakra vonatkozó Regionális Környezetvédelmi Programját fogadja el.

Siófok, 2024. 05. 02.

Dr. Molnár Gábor
ügyvezető igazgató

Készítette: Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség

..../2024 (05.10.) BFT határozat

A BFT a Balatoni Integrációs Kft. által kidolgozásra került: Balaton Kiemelt Térség 2023 - 2028. közötti időszakra vonatkozó Regionális Környezetvédelmi Programjáról szóló előterjesztést megárgyalta és elfogadja.

A BFT felkéri Elnökeit, a Tanács Tagjait és a Balatoni Integrációs Kft.-t, hogy a regionális környezetvédelmi programban meghatározott cselekvési irányok, feladatok megvalósítását lehetőségeikhez mérten segítsék elő.

Felelős: Elnökök, BFT Tagok, Dr. Molnár Gábor ügyvezető
Határidő: értelem szerint